

ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ

Справа Мухтара Аблязова

Докази фабрикації запиту про екстрадицію опозиційного політика

Кримінальне переслідування Мухтара Аблязова є політичним замовленням казахстанської влади. У співпраці з українськими та російськими слідчими органами Казахстан намагається домогтися екстрадиції опонента режиму.

Зміст

1. Вступ.....	стор. 3
2. Головні учасники справи.....	стор. 4
3. Хронологія фабрикації українського запиту про екстрадицію Аблязова.....	стор. 5
3.1. Оголошення Аблязова у міжнародний розшук відбулося з грубими процесуальними порушеннями.....	стор. 5
3.2. Компанія Winston & Strawn LLP з порушенням законних процедур була уповноважена представляти інтереси України у французькому суді.....	стор. 6
3.3. Слідчий Максим Мельник відсторонений від ведення кримінальної справи.....	стор. 7
4. Фабрикація кримінальної справи проти Аблязова у Росії.....	стор. 7
4.1. Грубі процесуальні порушення з боку російського слідства.....	стор. 8
4.2. Українські юристи БТА Банку незаконно співпрацюють з російським слідчим...	стор. 8
5. Екстрадиція Аблязова до України або Росії порушить норми міжнародного права.....	стор. 9
5.1. Аблязову не буде забезпечено справедливий розгляд справи.....	стор. 9
5.2. Загроза тортур та жорстокого поводження.....	стор. 9
5.3. Можливість незаконної передачі до Казахстану.....	стор. 9
5.4. Небезпека бути викраденим казахстанськими спецслужбами.....	стор. 10
Список джерел.....	стор. 10

1. ВСТУП

У ЗМІ опубліковані документи, які остаточно підтверджують, що казахстанський БТА Банк фінансує юристів фірми Winston & Strawn LLP, які донедавна представляли інтереси України у справі екстрадиції Аблязова у Франції. Це питання узгоджувалося з заступником генерального прокурора Казахстану Андрієм Кравченком. Крім того, Генеральна прокуратура Казахстану мала відношення до оформлення мандату фірми Winston & Strawn LLP на представництво України в суді щодо екстрадиції [1]. 25.09.2014 суд Ліону засумнівався у законності мандату компанії Winston & Strawn LLP та заборонив їй брати участь у екстрадиційному процесі.

І у Росії, і в Україні кримінальне провадження проти Мухтара Аблязова ведуть або вели слідчі, які займаються «політичними» справами. Оскільки Казахстан не має договору про екстрадицію з Францією, він намагається отримати Аблязова через Україну та Росію. Через фірму «Ілляшев та Партнери» казахстанська влада впливає на роботу українських та російських слідчих органів. Українські та російські слідчі консультуються з казахстанською стороною та перешкоджають роботі адвокатів. За інформацією казахстанського опозиційного політика Муратбека Кетебаєва, представники казахстанської прокуратури зустрічаються з російськими та українськими колегами з метою лобіювання кримінальної справи проти Аблязова.

Кримінальні переслідування проти Мухтара Аблязова стали наслідком його конфлікту з президентом Казахстану Нурсултаном Назарбаєвим. 07.07.2011 уряд Великобританії надав Аблязову політичний притулок. Європейські країни надали цей статус багатьом одностороннім, колегам та родичам Аблязова [2].

09.04.2014 французький суд відмінив рішення про екстрадицію Аблязова та відправив справу на новий розгляд до суду Ліону. Планувалося, що суд Ліону розгляне український та російський запити в один день – 25.09.2014. Проте розгляд українського запиту тривав 12 годин – до пізнього вечора. По українському запиту рішення буде оголошено 24.10.2014. Російський запит буде розглянутий 17.10.2014. Адвокати Аблязова звернули увагу суду Ліону на факти фальсифікацій кримінальних звинувачень українськими слідчими органами та відзначили нестабільну політичну ситуацію в Україні та актуальну проблему корупції у правоохоронних органах. Своєю чергою, прокурор Соландж Лагра лише зачитала формальні дипломатичні гарантії України з приводу екстрадиції Аблязова. На суді були присутніми правозахисники з ЄС, України, Росії та Казахстану, проте суд відмовився заслухати їх в якості експертів, викликаних стороною захисту [3].

Міжнародні правозахисні організації [4] неодноразово заявляли про політичний характер справи та закликали не екстрадувати Аблязова до Казахстану або будь-якої іншої країни, де він може стати жертвою несправедливого судового процесу або його можуть передати Казахстану. Європейський парламент у своїй резолюції від 13.03.2014 закликав Казахстан «відмовитися від усіх вимог про видачу опозиційних політиків» [5]. Проти екстрадиції Мухтара Аблязова виступили спікер з питань зовнішніх зв'язків Європейського Союзу Віола фон Крамон; голова Комітету з закордонних справ Європарламенту Ельмар Брок; голова Підкомітету з прав людини Європарламенту Барбара Лохбіхлер; депутати Європарламенту Ніколь Кііль-Нільсен, Нікколо Рінальді, Грехем Уотсон, Тунне Келам, Анна Гомес, Хейді Хаутала та Ребека Хармс [6].

У цьому звіті наведений аналіз опублікованих на порталі «trust.ua» документів, які отримали широкий розголос серед журналістів та правозахисників [7]. Різні групи документів

публікувалися в період з 23.02.2014 по 17.09.2014 Розкриті в ЗМІ розмови та листування велися:

- між Максимом Мельником та фірмою «Ілляшев та Партнери»;
- між Соланж Лагра та представниками України, Росії та казахстанського БТА Банку;
- між Романом Марченком та співробітниками Генеральної прокуратури Казахстану, у тому числі заступником генерального прокурора Казахстану Андрієм Кравченком;
- між Романом Марченком та Миколою Будило.

Високий суд Лондона відмовив Україні у екстрадиції соратника Аблязова Ігоря Кононка, посилаючись на опубліковане листування у справі Аблязова: *«Листування електронною поштою представляє найбільший інтерес, оскільки воно показує ... поза всяким сумнівом, що був порушений порядок складання запиту про видачу... матеріал, на якому ґрунтувався запит, був сфабрикований фірмою «Ілляшев та Партнери».*

Крім того, у нашому звіті містяться посилання на отриману за допомогою офіційних запитів інформацію від українських міністерств та відомств: Міністерство внутрішніх справ, Генеральна прокуратура, Служба безпеки, Міністерство юстиції, Міністерство закордонних справ.

2. ГОЛОВНІ УЧАСНИКИ СПРАВИ

- **Мухтар Аблязов** – казахстанський опозиційний політик, опонент нинішнього казахстанського режиму та особистий ворог президента Нурсултана Назарбаєва. У 2001 році став ініціатором створення опозиційного руху «Демократичний вибір Казахстану», після чого потрапив у немилість президента та був засуджений до ув'язнення. Під тиском міжнародної громадськості у 2003 році президент Назарбаєв амністував Аблязова. Через деякий час Аблязов зайняв пост голови ради директорів БТА Банку. Умовою звільнення Аблязова з в'язниці було припинення його опозиційної діяльності. Проте він продовжував підтримувати та фінансувати опозицію. В результаті, у 2009 році казахстанська влада висунула йому звинувачення у фінансових злочинах, нібито здійснених на посту голови БТА Банка. Росія та Україна також оголосили Аблязова у міжнародний розшук. Пізніше Казахстан інкримінував Аблязову також «розпалювання соціальної ворожнечі» та «підготовку терористичного акту».
- **Юридична фірма «Ілляшев та Партнери»** – українська юридична фірма, яка представляє інтереси казахстанського БТА Банку у кримінальній справі проти Мухтара Аблязова в Україні. У свою чергу, **казахстанський БТА Банк** після націоналізації у 2009 році представляє позицію казахстанської влади [8].
- **Роман Марченко** та **Арсеній Герасимів** – працівники юридичної фірми «Ілляшев та Партнери», які отримували інформацію від казахстанської сторони та давали вказівки українському слідчому у справі Аблязова.
- **Фірма Winston & Strawn LLP** – юридична фірма, яка представляла інтереси держави Україна на суді у справі екстрадиції Аблязова. Український суд визнав таке представництво незаконним, проте українська апеляційна інстанція знову санкціонувала роботу фірми. Зрештою, 25.09.2014 суду Ліону були надані документи, що підтверджують, що Winston & Strawn LLP насправді захищає інтереси казахстанського режиму. Розглянувши документи, суд поставив під сумнів законність мандату Winston & Strawn LLP на представництво України та заборонив фірмі брати участь у судовому

процесі. Разом з юристами Winston & Strawn LLP зал суду покинув також консул України в Ліоні.

- **Андрій Кравченко** – заступник генерального прокурора Казахстану, з яким фірма «Ілляшев та Партнери» контактувала з приводу оплати послуг юристів Winston & Strawn LLP з коштів казахстанського БТА Банку.
- **Максим Мельник** – слідчий, який вів кримінальну справу проти Мухтара Аблязова в Україні. Прокуратура Києва усунула його від справи за зловживання повноваженнями та порушила кримінальну справу за цим фактом. Під час Євромайдану займався «політичними» кримінальними справами.
- **Микола Будило** – слідчий, який веде кримінальну справу проти Мухтара Аблязова у Росії. Включений в список санкцій у «справі Магнітського».
- **Соландж Лагра** – французький прокурор, яка веде екстрадиційну справу проти Аблязова та співпрацювала з представниками України, Росії та казахстанського БТА Банку.
- **Сергій Ріпа** – адвокат Мухтара Аблязова в Україні.
- **Марк Фейгін** – адвокат Мухтара Аблязова у Росії. Один з найвпливовіших російських адвокатів. Відомий завдяки участі у багатьох гучних справах, що мають політичний контекст. На даний момент він також представляє у російських судах інтереси української військовополоненої Надії Савченко та співробітника поліції безпеки Естонії Естона Кохвера, які зіткнулися з необґрунтованими кримінальними переслідуваннями у Росії.

3. ХРОНОЛОГІЯ ФАБРИКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПИТУ ЩОДО ЕКСТРАДИЦІЇ АБЛЯЗОВА

Широкого розголосу набули документи, що підтверджують вплив співробітників фірми «Ілляшев та Партнери» на слідчого Максима Мельника [9]. Через фірму «Ілляшев та Партнери» казахстанська сторона передавала українському слідчому персональні дані обвинувачених; складала для слідчого протоколи допитів, тексти звинувачень та запити щодо екстрадиції; погоджувала зі слідчим клопотання про розкриття банківської таємниці; давала вказівки: кого оголошувати у розшук Інтерполу, про що питати на допитах, в якому ключі проводити розслідування.

3.1. Оголошення Аблязова у міжнародний розшук відбулося з грубими процесуальними порушеннями.

- ▶ **28.12.2010** слідчі органи України оголосили Аблязова у міжнародний розшук.
- ▶ Адвокат Сергій Ріпа вказує, що Аблязов не отримав від українських слідчих повідомлення про підозру, без якого особа не може вважатися підозрюваною з юридичної точки зору. Повідомлення про підозру підшите до матеріалів справи, проте не було відправлено за адресами, за якими був зареєстрований або мешкав Аблязов (у Казахстані, Великобританії та Франції). Таким чином, Аблязов не знав про існування кримінальної справи проти нього в Україні, тому немає доказів, що він уникав слідства.
- ▶ Постраждалою стороною є не Україна, а казахстанський БТА Банк, який представляє позицію казахстанської влади. За словами адвоката Ріпи, у матеріалах слідства вказується, що Аблязов скоїв злочин по відношенню до казахстанського БТА Банку, проте не вказаний жоден постраждалий представник України. Українські юридичні або фізичні особи не

заявляли про завданий збиток. Таким чином, Україна вимагає екстрадиції іноземного громадянина, який ніколи в цій країні не мешкав і нікому з її резидентів не завдав шкоди.

► За словами адвоката Ріпи, як основу звинувачення були використані показання свідків, які є працівниками БТА Банку у Казахстані та Україні. При цьому деякі з цих осіб почали працювати у банку вже після націоналізації, тобто не могли бути свідками діяльності Аблязова.

► **01.08.2013** слідчий Максим Мельник підготував та подав через Генеральну прокуратуру клопотання щодо екстрадиції Мухтара Аблязова з Франції до України.

3.2. Компанія Winston & Strawn LLP з порушенням законних процедур була уповноважена представляти інтереси України у французькому суді.

► **18.11.2013** слідчий Максим Мельник всупереч українському законодавству та перевищуючи свої повноваження видав документ «Дозвіл з'явитися до суду», яким уповноважив юристів фірми Winston & Strawn LLP Жилья Біго та Гійома Дені Фора представляти українську сторону у французькому суді у справі екстрадиції Мухтара Аблязова та «виконувати усі дії, спрямовані на екстрадицію пана Аблязова М.К. до України» [\[10\]](#). «Дозвіл» слідчого Мельника був переданий до Міністерства юстиції Франції через Посольство України у Франції.

► **15.05.2014** представник фірми «Ілляшев та Партнери» Роман Марченко писав заступникові генерального прокурора Казахстану Андрію Кравченку про те, що оформити мандат французьким юристам на представництво інтересів України було непросто, оскільки це прямо не передбачено українським законодавством. Роман Марченко пише з цього приводу: *«Ви прекрасно пам'ятаєте, оскільки допомагали з цим, але навіть при моїх тодішніх добрих стосунках з усіма це робилося «зі скрипом».*

► Роман Марченко у листі Андрію Кравченку просив терміново вирішити питання щодо фінансування діяльності юристів компанії Winston & Strawn LLP [\[11\]](#). У листі Роман Марченко повідомляє заступника казахстанського генерального прокурора про фінансові витрати: *«...не оплачені 6 останніх рахунків моєї фірми. При цьому там усередині «сидять» величезні (для нас) суми наших витрат якраз за старими платежами англ. та фр. юристам по вказаній темі (екстрадиції). Необхідно швидко вирішити і це питання, оскільки французи знову захочуть передоплату, а у мене просто не буде ресурсу зробити це без оплати старих рахунків Банком».* У тексті «Budget proposal», прикріпленому до електронного листа, вказано, що в сумі послуги фірми Winston & Strawn LLP коштують близько 320 тисяч євро.

► Важливо, що участь фірми Winston & Strawn LLP в суді у справі екстрадиції відповідає французькому законодавству, проте суперечить українському, оскільки:

- Співпраця з приватною компанією має бути закріплена у двосторонньому договорі з Міністерством юстиції України, чого не було зроблено [\[12\]](#);
- Оплата послуг юридичної фірми, що представляє інтереси держави Україна, повинна здійснюватися з державного бюджету України.
- Слідчий не мав права видати «дозвіл» для Winston & Strawn LLP [\[13\]](#). Це знаходиться виключно у компетенції Генеральної прокуратури. **14.05.2014** Генеральна прокуратура заявила, що не надавала жодній фірмі (зокрема Winston & Strawn LLP) повноважень представляти Україну у справі екстрадиції Мухтара Аблязова. Проте вже **23.05.2014** у

своєму листі до Посольства України у Франції прокуратура стверджує, що «не заперечує» проти того, що МВС видало дозвіл брати участь у суді фірмі Winston & Strawn LLP.

► **03.06.2014** Печерський районний суд Києва визнав незаконним дозвіл слідчого Мельника для фірми Winston & Strawn LLP на представництво інтересів України у екстрадиційних процесах у справі Аблязова. Суд встановив, що ні українське законодавство, ні міжнародні угоди не дають слідчому права направляти іншій державі документи щодо екстрадиції. Прокуратура та фірма «Ілляшев та Партнери» оскаржили це рішення.

► **19.06.2014** Апеляційний суд м. Києва задовольнив апеляцію та визнав законним дозвіл слідчого Мельника [14]. Апеляційний суд у своєму рішенні посилався на норми французького законодавства, що є суперечливим, оскільки ігноруються невідповідності з українськими законами. За словами Сергія Ріпи, такий документ, як «Дозвіл з'явитися до суду», не передбачений жодним нормативно-правовим актом України.

3.3. Слідчий Максим Мельник відсторонений від ведення кримінальної справи.

► Захист Мухтара Аблязова отримав можливість розпочати ознайомлення з матеріалами кримінальної справи тільки після зміни політичного керівництва в Україні. Правозахисники та народні депутати у своїх офіційних запитах звертали увагу нового керівництва силових структур на численні порушення у справі Аблязова.

► **17.07.2014** Головне слідче управління МВС України погодилося, що в ході досудового розслідування були «допущені недоліки та прорахунки, а стан досудового розслідування та оперативного супроводу не відповідає вимогам керівництва МВС». За фактами упущень були вжиті дисциплінарні заходи.

► **30.07.2014** у відповідь на заяву адвоката Ріпи прокуратура міста Києва відкрила кримінальну справу за фактом перевищення слідчим Мельником своїх повноважень (ст. 366 КК України). **14.08.2014** МВС підтвердило, що Мельник відсторонений від справи Аблязова.

► Слід зазначити, що під час правління Віктора Януковича слідчий Максим Мельник займався «політичними» кримінальними справами, зокрема проти активістів Євромайдану, опозиційного політика Юрія Луценка та незалежних ЗМІ («Радіо Свобода», Інтернет-канал «UkrStream.TV», телевізійний канал «5 канал») [15].

► Новим слідчим у справі Аблязова в Україні призначено Артема Плюшкіна. Адвокат Ріпа відзначає, що новий слідчий перешкоджає йому в отриманні інформації у справі і при цьому «жартує»: «Запитайте Мельника». У адвоката є підстави вважати, що фактично справою продовжує керувати Максим Мельник.

► За інформацією казахстанського опозиційного політика Муратбека Кетебаєва, на даний момент представники казахстанської влади особливо активізували свій вплив на чиновників Генеральної прокуратури України. За словами Кетебаєва, головним лобістом незакриття кримінальної справи проти Аблязова в Україні є заступник Генерального прокурора Віктор Шокін. 09.09.2014 делегація казахстанської Генеральної прокуратури прибула до Києва з робочим візитом. Формальна мета візиту – «вивчення досвіду українських колег» [16], [17].

4. ФАБРИКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ СПРАВИ ПРОТИ АБЛЯЗОВА У РОСІЇ

Справу проти Мухтара Аблязова та його колег у Росії ведуть слідчі та судді, які внесені до списку міжнародних санкцій у «справі Магнітського» (слідчий Микола Будило, заступник

генерального прокурора Віктор Гринь, судді Сергій Подопригоров, Олена Сташина, Олексій Криворучко та Світлана Ухналева).

4.1. Грубі процесуальні порушення з боку російського слідства.

- ▶ За даними опозиційного політика Муратбека Кетебаєва, **24.04.2014** вищі посадовці Казахстану та Росії провели нараду з метою координації дій, спрямованих на екстрадицію Мухтара Аблязова до Росії.
- ▶ Російська та казахстанська влада здійснює тиск на підслідних та свідків у кримінальній справі, пропонуючи колегам Аблязова піти на «співпрацю» зі слідством» в обмін на зняття з них кримінальних звинувачень. Наприклад, таку пропозицію отримала Тетяна Параскевич. Крім того, її родичі розповіли про численні факти погроз на адресу їх сім'ї, що мешкає у Москві, з метою змусити Тетяну Параскевич підписати обвинувачувальні свідчення на себе та Мухтара Аблязова [\[18\]](#).
- ▶ Слідчий Микола Будило протягом тривалого часу перешкоджав адвокатуві Марку Фейгін у вступі у справу в якості захисника Аблязова.
- ▶ Співробітник Генеральної прокуратури Денис Грюніс, який є представником Росії у екстрадиційному процесі, неофіційно співпрацював з французьким прокурором Соландж Лагра. Крім того, Соландж Лагра координувала свої дії з Гійомом Фором, працівником Winston & Strawn LLP. Згідно з французьким законодавством, представники Росії та України не мали права впливати на дії Соладж Лагра, що говорить про можливі зловживання з боку французького прокурора [\[19\]](#).

4.2. Українські юристи БТА Банку незаконно співпрацюють з російським слідчим.

- ▶ Нещодавно опубліковані документи можуть свідчити про те, що компанія «Ілляшев та Партнери» співпрацювала також з російськими слідчими. У назві адресата електронних листів стоїть ім'я «Микола Гудило», проте є підстави вважати, що під таким псевдонімом може бути слідчий Микола Будило [20].
- ▶ Роман Марченко регулярно контактував з Миколою Будило з приводу російського екстрадиційного запиту у Францію, зокрема:
 - фірма «Ілляшев та Партнери» забезпечувала переклади французькою мовою офіційних документів, необхідних для подання російського запиту. Наприклад, Роман Марченко пише: «Н. Н. це останні файли перекладу. Ми перевірили, тепер 100% перекладено та відправлено Вам».
 - фірма «Ілляшев та Партнери» підбирала документи, пріоритетні до перекладу для подання запиту про екстрадицію. Марченко вказував російському слідчому на терміни подання документів: «Н. Н., див. у додатку переклади (чергова частина). Звертаю увагу, що відповідно до фр. законодавства мінімально необхідний за Конвенцією пакет має бути у Франції до 30.08.13!!!!!».
- ▶ Дії працівників «Ілляшев та Партнери» можуть кваліфікуватися як перешкоджання здійсненню правосуддя та вплив на співробітника правоохоронного органу (ст. 294 КК РФ та ст. 343 КК України). Опубліковані докази підтверджують, що деякі адвокати фірми «Ілляшев та Партнери» порушили адвокатську присягу, що є основою для позбавлення їх права

займатися адвокатською діяльністю (відповідно до ч. 2 ст. 32 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

5. ЕКСТРАДИЦІЯ АБЛЯЗОВА ДО УКРАЇНИ АБО РОСІЇ ПОРУШИТЬ НОРМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Дипломатичні гарантії України та Росії у справі Аблязова не можна вважати надійними. Україна та Росія не можуть розглядатися як безпечні для видачі країни зважаючи на декілька причин.

5.1. Аблязову не буде забезпечено справедливий розгляд справи.

► Існує загроза, що в Україні та Росії казахстанська влада продовжуватиме незаконно впливати на хід та результати кримінальної справи, а Аблязов буде змушений пройти низку допитів в інтересах Казахстану. Чеська Республіка та Великобританія відмовили Україні у видачі колег Аблязова Тетяни Параскевич та Ігоря Кононко через політичний характер звинувачень у рамках справи Мухтара Аблязова.

► Чиновники, які ініціювали справу проти Аблязова в Україні, на даний момент самі є фігурантами кримінальних справ [21]. Після подій Євромайдану проблема корупції в українських органах правосуддя не розв'язана, а лише загострилася [22]. **16.09.2014** український парламент ухвалив закон про люстрацію. Голова Люстраційного комітету України Єгор Соколов заявляв, що готовий домогатися звільнення чиновників, які брали участь у корупційних схемах у рамках кримінального переслідування Аблязова: «Ганебно, що наша країна бере участь у такій справі».

► Слід також врахувати, що, у зв'язку з російською військовою агресією, в серпні 2014 року український парламент прийняв ряд важливих законодавчих змін у сфері регулювання правоохоронної діяльності [23]. Була істотно посилена роль прокурора, якому надаються деякі повноваження судді, зокрема, право самостійно приймати рішення про арешт осіб. Ухвалені закони розраховані на регулювання діяльності правоохоронних органів в районі проведення антитерористичної операції. Проте цей район не є фіксованим, а закони мають постійний характер дії, що говорить про небезпеку їх можливого застосування по усій території України.

► Щодо дипломатичних гарантій з боку Росії у справі Аблязова, вони не мають жодних підстав. Російська влада вже продемонструвала своє відношення до міжнародного права, коли анексувала Крим та залучила свої збройні сили до конфлікту на сході України.

5.2. Загроза тортур та жорстокого поводження.

► У Росії склалася критична ситуація з тортурами у місцях позбавлення волі, і кількість скарг останніми роками зростає. В Україні також не розв'язана проблема тортур, про що неодноразово повідомляли міжнародні правозахисні організації. За перші 8 місяців 2013 року українське МВС отримало 987 скарг на тортури з боку співробітників міліції [24].

5.3. Можливість незаконної передачі Казахстану.

► Генеральна прокуратура Казахстану не приховує свого наміру забезпечити екстрадицію Мухтара Аблязова до Казахстану, незважаючи на відсутність відповідного договору про

видачу з Францією [25]. Українська прокуратура у відповіді на лист польських парламентарів заявила, що у разі отримання запиту від Казахстану на перевидачу Аблязова, Україна не зможе цього зробити без згоди французької сторони. Проте на практиці головну роль можуть зіграти не юридичні, а політичні чинники, і Аблязов може стати розмінною монетою у двосторонніх стосунках України та Казахстану.

5.4. Небезпека бути викраденим казахстанськими спецслужбами.

► Аблязова можуть таємно вивезти до Казахстану. Спецслужби цієї країни не нехтують незаконними діями на території сусідніх держав. Серед відомих за останні роки випадків «полювання» на громадських активістів та опозиційних політиків – стеження за видавцем газети «Голос Республіки» Даніяром Молдашевим у Москві у березні 2011 року та спроба викрадення опозиціонера Айнура Курманова у Москві 15.12.2012. Також широко відомою є історія громадянина Росії Леоніда Развозжаєва, який 19.10.2012 був викрадений у Києві російськими спецслужбами.

Поважаючи принципи прав людини та права біженців, країни ЄС мають взяти до уваги вищезгадані факти, що свідчать про чіткий політичний характер справи проти Мухтара Аблязова у рамках кампанії з переслідування опонентів казахстанського режиму. На жаль, під незаконний вплив казахстанської сторони підпали не лише українські та російські слідчі органи, але й французький прокурор. Задля уникнення у подальшому подібних маніпуляцій з боку казахстанських та російських спецслужб необхідно провести ретельне розслідування за фактами фальсифікації екстрадиційних запитів та фабрикації кримінальних звинувачень проти Мухтара Аблязова та його соратників.

Будь-які звинувачення Мухтара Аблязова у економічних злочинах не можна розглядати поза контекстом його політичного переслідування за опозиційну діяльність. Ми солідарні із закликами міжнародних, українських та російських правозахисних організацій не допустити екстрадиції Мухтара Аблязова з Франції, оскільки в Україні та Росії життя та безпеці опозиційного політика загрожує небезпека: політично мотивований судовий розгляд, тортури або незаконна передача Казахстану.

Список джерел:

1. trust.ua // Коррупция и партнеры. Часть 6. - <http://hate.trust.ua/korruption/2014/09/17/151/Korruptsiya-i-partneri-Chast-6/>
2. Жаксилік Жарімбетов та Роман Солодченко отримали статус біженця у Великобританії, Муратбек Кетебаєв – в Польщі, Алма Шалабаєва та 6-річна Алуа Аблязова – в Італії; Тетяні Параскевич надано міжнародний захист у Чеській Республіці.
3. Сторінка Мухтара Аблязова на Facebook // В Лионе пройшли слухання по делу об екстрадиции Аблязова в Украину. - <https://www.facebook.com/notes/mukhtar-ablyazov/в-лионе-прошли-слушания-по-делу-об-экстрадиции-аблязова-в-украину/517470115054220>
4. Amnesty International, Human Rights Watch, Міжнародна федерація за права людини, Ліга прав людини Франції, Асоціація християн за відміну тортур, Український союз Гельсінкі з прав людини та Казахстанське міжнародне бюро з прав людини та дотримання законності.
5. The European Parliament // European Parliament resolution of 13 March 2014 on EU priorities for the 25th session of the UN Human Rights Council. - <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2014-0252&language=GA>
6. Посади євродепутатів вказані станом на дату виходу заяви на захист Мухтара Аблязова.

7. Матеріали, опубліковані на веб-порталі trust.ua. - <http://www.trust.ua/news/92332-korruptiya-i-partneri-chast-2.html>; <http://www.trust.ua/news/93202-korruptiya-i-partneri-chast-3.html>; <http://www.trust.ua/news/95807-korruptiya-i-partneri-chast-4-novye-detali-v-dele-ablyazova.html>; <http://hate.trust.ua/korruption/2014/09/17/151/Korruptiya-i-partneri-Chast-6/>
8. З моменту націоналізації у 2009 році і до липня 2014 року 97,3% акцій Банку належали уряду Казахстану в особі Фонду національного добробуту «Самрук-Казина».
9. Open Dialog Foundation // BTA Bank files false charges in cooperation with investigative authorities of Ukraine, Russia and France. - <http://en.odfoundation.eu/a/4317,bta-bank-files-false-charges-in-cooperation-with-investigative-authorities-of-ukraine-russia-and-france>
10. В той же час, 13.11.2013 Генеральна прокуратура України дозволила фірмі «Ілляшев та Партнери» «забезпечувати представництво» української сторони на процесі щодо екстрадиції без оплати послуг з державного бюджету. Хоча за українським законодавством фінансування представництва України у іноземному суді здійснюється тільки за рахунок бюджетних коштів, які розподіляються Міністерством юстиції України. - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1198-2003-%D0%BF>
11. Лист з темою «Ukraine v. MA (Strictly Private s Confidential, Privileged Communication) – ВС/Париж - СРОЧНО». - <http://hate.trust.ua/korruption/2014/09/17/151/Korruptiya-i-partneri-Chast-6/>
12. Постанова Кабінету Міністрів України N 1198 від 05.08.2003 р. - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1198-2003-%D0%BF>
13. Стаття 575 Кримінального процесуального кодексу України.
14. Суд мотивував своє рішення тим, що, відповідно до ст. 303 Кримінального процесуального кодексу України, такі дії Мельника не входять у вичерпний перелік дій слідчого, що підлягають оскарженню в ході досудового провадження.
15. Обозреватель // Уголовных дел мастер. - <http://obozrevatel.com/crime/19450-ugolovnyih-del-master.htm>
16. Генеральна прокуратура України // Заступник Генерального прокурора України Віталій Касько провів зустріч із делегацією Генеральної прокуратури Республіки Казахстан. - <http://www.gp.gov.ua/ua/news.html? m=publications& c=view& t=rec&id=143894>
17. Сторінка Муратбека Кетебаєва на Facebook. - <https://www.facebook.com/mur.ketebayev/posts/694127127330296>
18. Open Dialog Foundation // Report on misuse of the Interpol system. - <http://en.odfoundation.eu/a/1255,report-on-misuse-of-the-interpol-system>
19. Запрашивающая сторона (Украина и Россия) может участвовать в слушаниях, однако не является стороной процесса. - <http://en.odfoundation.eu/a/4317,bta-bank-files-false-charges-in-cooperation-with-investigative-authorities-of-ukraine-russia-and-france>
20. Роман Марченко звертався до адресата, використовуючи аббревіатуру «Н.Н». Микола Миколайович [Николай Николаевич] - це ім'я і по-батькові Будило.
21. Колишній український генпрокурор Віктор Пшінка, який був залучений до справи Аблязова, зараз знаходиться у міжнародному розшуку за звинуваченням у масових вбивствах. Заступник генпрокурора Юрій Ударцов, який підписав екстрадиційний запит від України, також звинувачений у посадових злочинах та ховається від слідства. Максим Мельник, як повідомлялося вище, відсторонений від слідства у зв'язку з перевищенням повноважень.
22. На тлі протистояння російській військовій агресії в Криму та на Сході України новий уряд не демонструє політичної волі у проведенні рішучих системних реформ, у край необхідних суспільству.
23. Зміни та доповнення були внесені до Кримінального процесуального кодексу, закону «Про боротьбу з тероризмом», закону «Про прокуратуру», закону «Про міліцію».
24. Amnesty International // Ukraine and the EU: Time to put people first. - <http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR50/014/2013/en/68e2bd13-2c8b-4aac-9f07-af5ff28461c4/eur500142013en.htm>
25. 06.08.2014 р. офіційний представник Генеральної прокуратури Нурдаулет Суиндіков заявив: «В этой связи Генеральной прокуратурой Республики Казахстан будут приняты все предусмотренные действующим законодательством меры, направленные на экстрадицию Аблязова». - <http://prokuror.gov.kz/rus/novosti/press-releasy/vystuplenie-oficialnogo-predstavatelya-generalnoy-prokuratury-nurdauleta>

Фундація «Відкритий Діалог» була заснована в Польщі у 2009 році за ініціативою Людмили Козловської, яка зараз обіймає посаду Президента Фундації. Засновницькі цілі Фундації включають захист прав людини, демократії та верховенства права на пострадянському просторі, з особливою увагою до найбільших країн СНД: Росії, Казахстану та України.

Фундація переслідує свої цілі за допомогою організації спостережних місій, включаючи спостереження за виборами та моніторинг ситуації з дотриманням прав людини у країнах СНД. За результатами спостережень Фундація видає звіти та поширює їх серед інституцій ЄС, ОБСЄ та інших міжнародних організацій, міністерств закордонних справ та парламентів країн ЄС, аналітичних центрів і медіа.

На додаток до спостережної та аналітичної діяльності Фундація активно співпрацює з членами парламентів, які беруть участь у зовнішній політиці, займаються проблемою дотримання прав людини та взаємовідносин з країнами СНД, для того, щоб підтримати процес демократизації та лібералізації внутрішніх політик на пострадянському просторі. Важливою сферою діяльності Фундації також є підтримка програм для політичних в'язнів та біженців.

00-580 Warsaw

11a Szucha Avenue, office 21

E-mail: odfoundation@odfoundation.eu

www.odfoundation.eu

+48 22 307 11 22

Звіт опублікований 09.10.2014

Printed by: OPEN DIALOG FOUNDATION

Фото на обкладинці: trust.ua

Для отримання детальнішої інформації, будь ласка, звертайтеся:

Ігор Савченко – igor.savchenko@odfoundation.eu

Людмила Козловська – lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Фундація «Відкритий Діалог»